

**Centrum pro výzkum veřejného mínění
Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.**

Jilská 1, Praha 1

Tel./fax: 286 840 129

E-mail: jan.cervenka@soc.cas.cz

Hospodářská úroveň ČR v kontextu jiných zemí – leden 2013

Technické parametry

Výzkum:	<i>Naše společnost, v13-01</i>
Realizátor:	<i>Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.</i>
Projekt:	<i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i.</i>
Termín terénního šetření:	<i>14. 1. – 21. 1. 2013</i>
Výběr respondentů:	<i>Kvótní výběr</i>
Kvóty:	<i>Kraje (oblasti NUTS 3), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání</i>
Zdroj dat pro kvótní výběr:	<i>Český statistický úřad</i>
Reprezentativita:	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
Počet dotázaných:	<i>1032</i>
Metoda sběru dat:	<i>Osobní rozhovor tazatele s respondentem</i>
Výzkumný nástroj:	<i>Standardizovaný dotazník</i>
Otázky:	<i>EV.14</i>
Zveřejněno dne:	<i>8. února 2013</i>
Zpracoval:	<i>Jan Červenka</i>

Od roku 1997 v našich šetřeních opakovaně sledujeme, jak veřejnost vnímá hospodářskou úroveň České republiky, a to prostřednictvím otázky, která zároveň umožňuje toto hodnocení zasadit do kontextu vnímání hospodářské úrovně dalších devíti vybraných evropských států, mezi kterými jsou zastoupeny jak tradiční rozvinuté tržní ekonomiky, tak země, které podobně jako ČR procházely od přelomu 80. a 90. let minulého století ekonomickou transformací. Ze získaných hodnocení pak lze vytvořit žebříček subjektivně vnímané ekonomické úspěšnosti těchto států a sledovat umístění ČR mezi nimi.¹

¹ Otázka: „Jak byste hodnotil země, které Vám přečtu, podle jejich hospodářské úrovně? Bulharsko, Česká republika, Maďarsko, Německo, Polsko, Rakousko, Rumunsko, Rusko, Slovensko, Slovinsko.“ Nabídka odpovědí: Velmi dobře, spíše dobře, spíše špatně, velmi špatně.

Tabulka 1: Aktuální hodnocení ekonomické úrovně vybraných zemí (%)

	velmi dobře	spíše dobře	spíše špatně	velmi špatně	+/-	rozdíl
Německo	46	47	4	0	93/4	89
Rakousko	44	49	4	0	93/4	89
Slovinsko	6	32	30	7	38/37	1
Polsko	3	41	42	7	44/49	-5
Slovensko	3	35	49	9	38/58	-20
Česká republika	2	31	52	14	33/66	-33
Maďarsko	2	24	46	13	26/59	-33
Rusko	6	21	39	23	27/62	-35
Bulharsko	1	17	42	22	18/64	-46
Rumunsko	1	5	32	50	6/82	-76

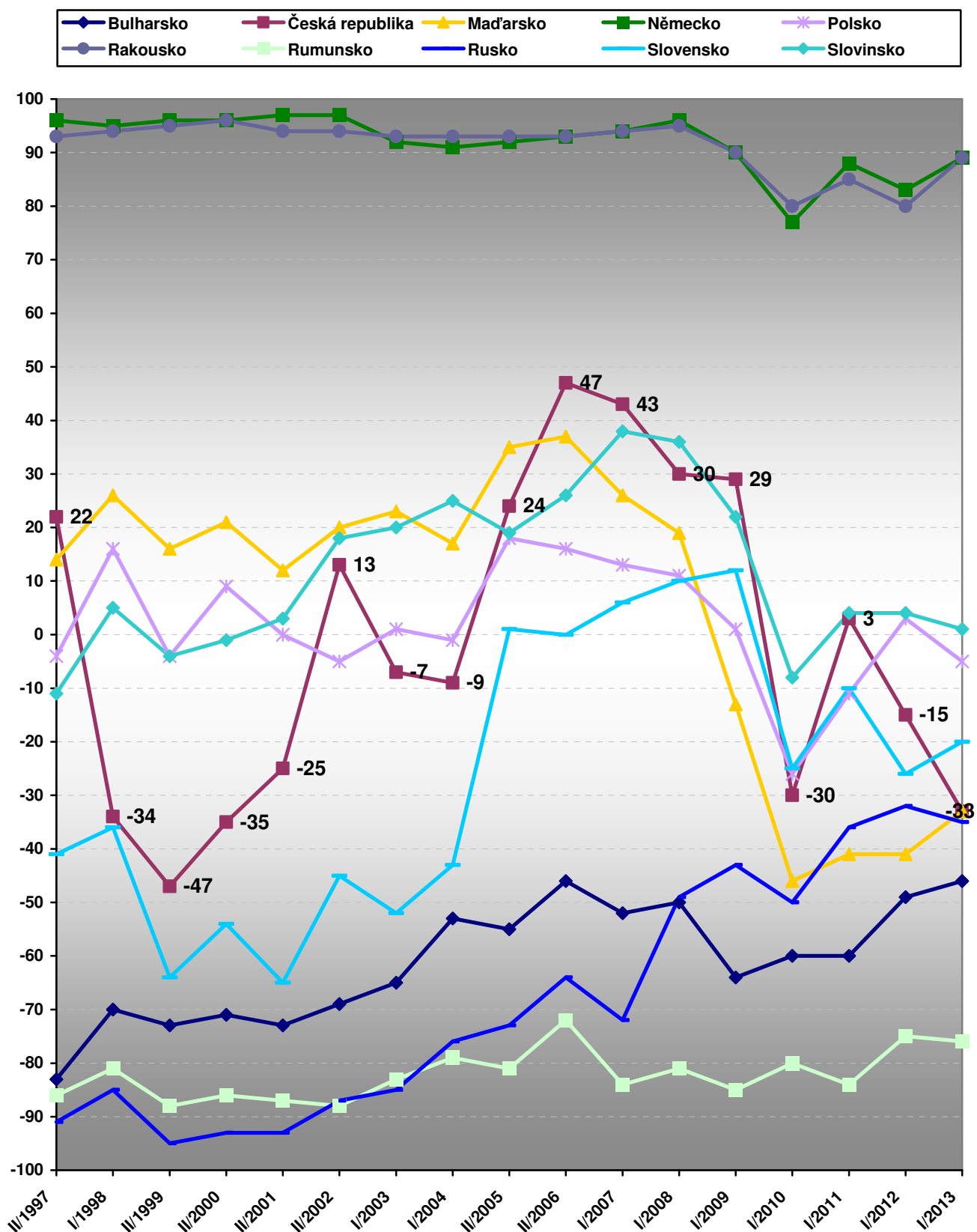
Pozn.: Dopočet do 100 % v řádku tvoří odpovědi „neví“.

Jak je patrné z tabulky 1 a grafu 1, čelo žebříčku vybraných zemí dlouhodobě tvoří Německo a Rakousko, jejichž ekonomickou úroveň česká veřejnost zatím vždy v drtivé většině hodnotí jako velmi či spíše dobrou. V aktuálním šetření přitom už žádná další ze zařazených zemí nebyla hodnocena tak, aby pozitivní hodnocení její ekonomické úrovně výrazně převažovalo nad negativním. Pouze v případě Slovinska podíl příznivých ohlasů lehce převyšoval podíl znamenající opak, ale v podstatě lze říci, že v tomto případě byly podíly příznivého a nepříznivého hodnocení zcela vyrovnané. U Polska, které v tomto ohledu skončilo jen s malým odstupem za Slovinskem a u kterého loni také ještě nepatrně převažovalo pozitivní hodnocení nad negativním, tentokrát již mírně převážilo naopak kritické hodnocení ekonomické úrovně nad příznivým.

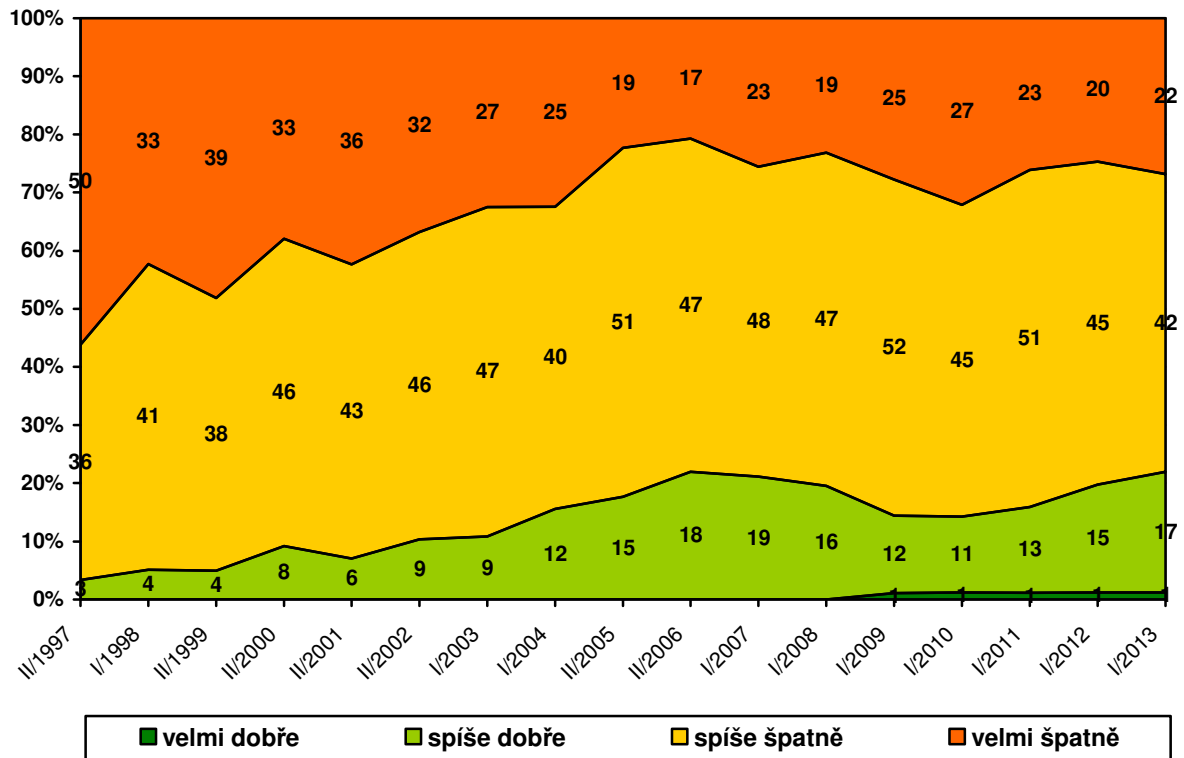
U všech šesti zbývajících zemí zařazených do výzkumu pak již více či méně jednoznačně převažovalo negativní hodnocení jejich stávající ekonomické úrovně. Mezi nimi relativně nejlepší hodnocení pak zaznamenalo Slovensko, které se tak v pořadí jednotlivých států ocitlo na pátém místě. Česká republika se společně s Maďarskem, u něhož byl zaznamenán stejný rozdíl mezi podílem příznivého a nepříznivého hodnocení ekonomické úrovně jako u ČR, ocitla na šestém až sedmém místě s jen zanedbatelným rozdílem oproti osmému v pořadí Rusku. Z údajů v grafu 1 je přitom patrné, že od posledního šetření z ledna 2012 se hodnocení ekonomické úrovně ČR po předchozím propadu v průběhu roku 2011 znovu zhoršilo, a to jak v absolutním vyjádření, tak relativně z hlediska pořadí. Aktuálně se tak hodnocení dostalo zpět na úroveň zaznamenanou v lednu 2010, kdy se do výsledků šetření naplno promítaly důsledky dozívající krize a výrazného ekonomického propadu z roku 2009. V podrobnějším zobrazení vývoje hodnocení v čase, které nabízí graf 2b, pak vidíme, že oproti loňsku se opětovně zvýšily podíly obou variant kritického hodnocení ekonomické úrovně ČR (o pět procentních bodů v případě varianty „spíše špatně“ a o čtyři procentní body u „velmi špatně“).

Na předposlední příčce pomyslného žebříčku se umístilo jinak dlouhodobě se pozvolna zlepšující Bulharsko a na posledním místě jako pokaždé od roku 2004 skončilo zdaleka nejhůře hodnocené Rumunsko.

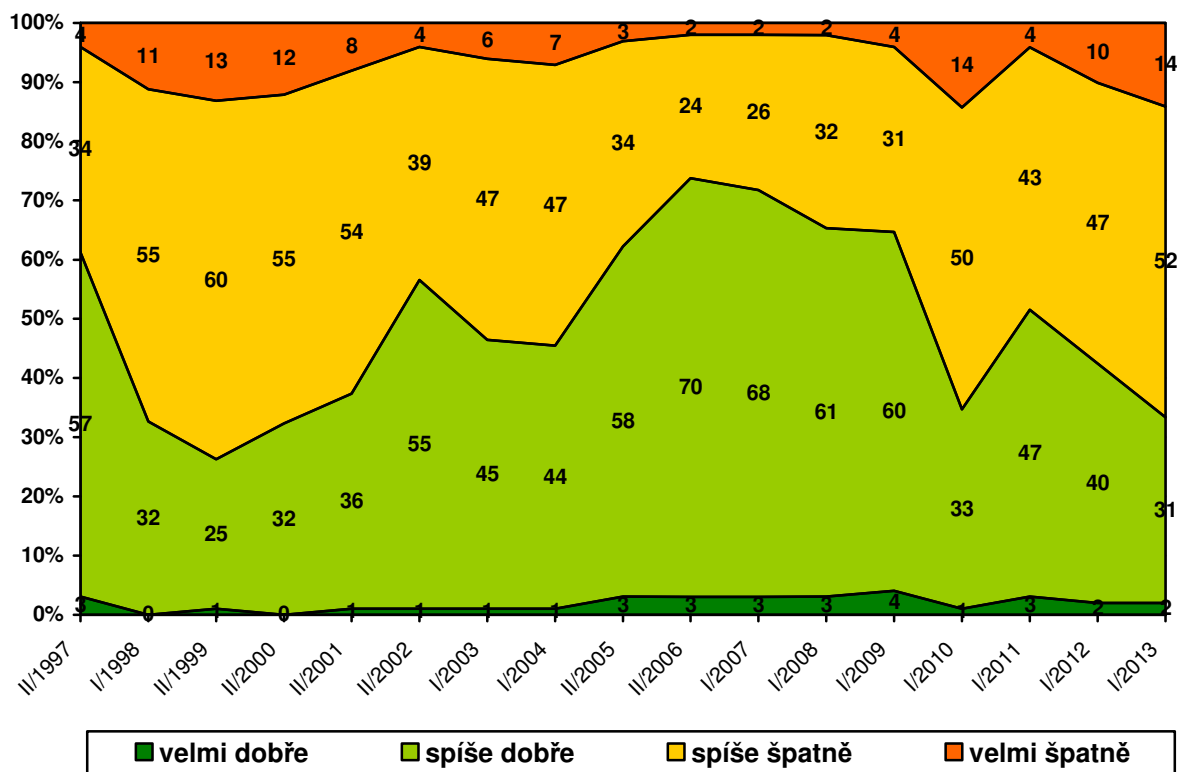
Graf 1: Hodnocení ekonomické úrovně vybraných zemí

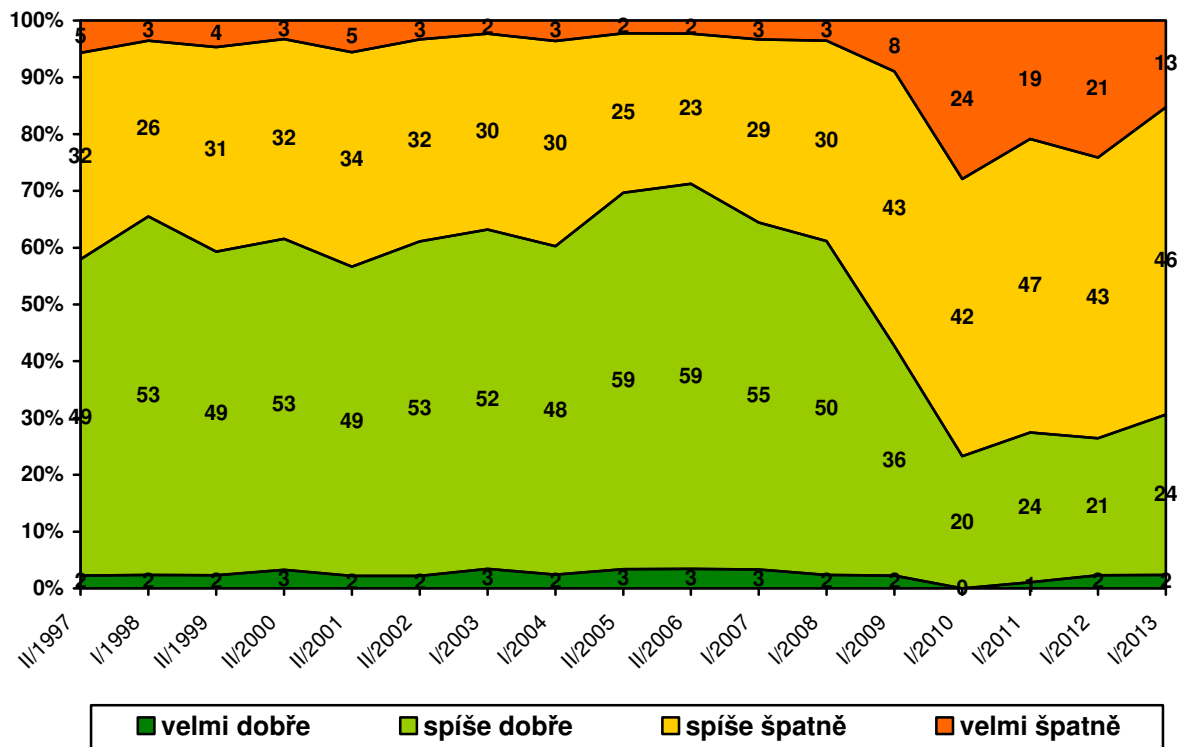
Poznámka: Údaje v grafu reprezentují rozdíl mezi součtem podílů „velmi dobře“ a „spíše dobře“ a součtem podílů „spíše špatně“ a „velmi špatně“.

Graf 2a: Hodnocení hospodářské úrovně Bulharska

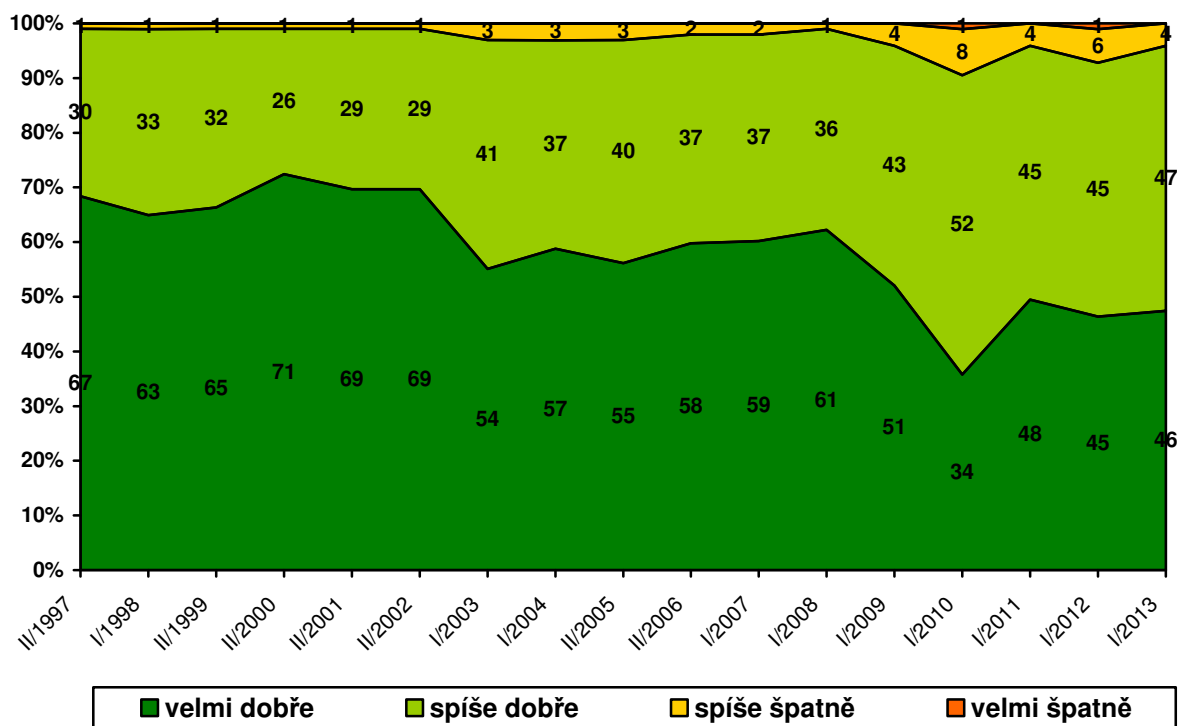
Pozn.: Dopočet do 100 % tvoří odpovědi „neví“.

Graf 2b: Hodnocení hospodářské úrovně České republiky

Pozn.: Dopočet do 100 % tvoří odpovědi „neví“.

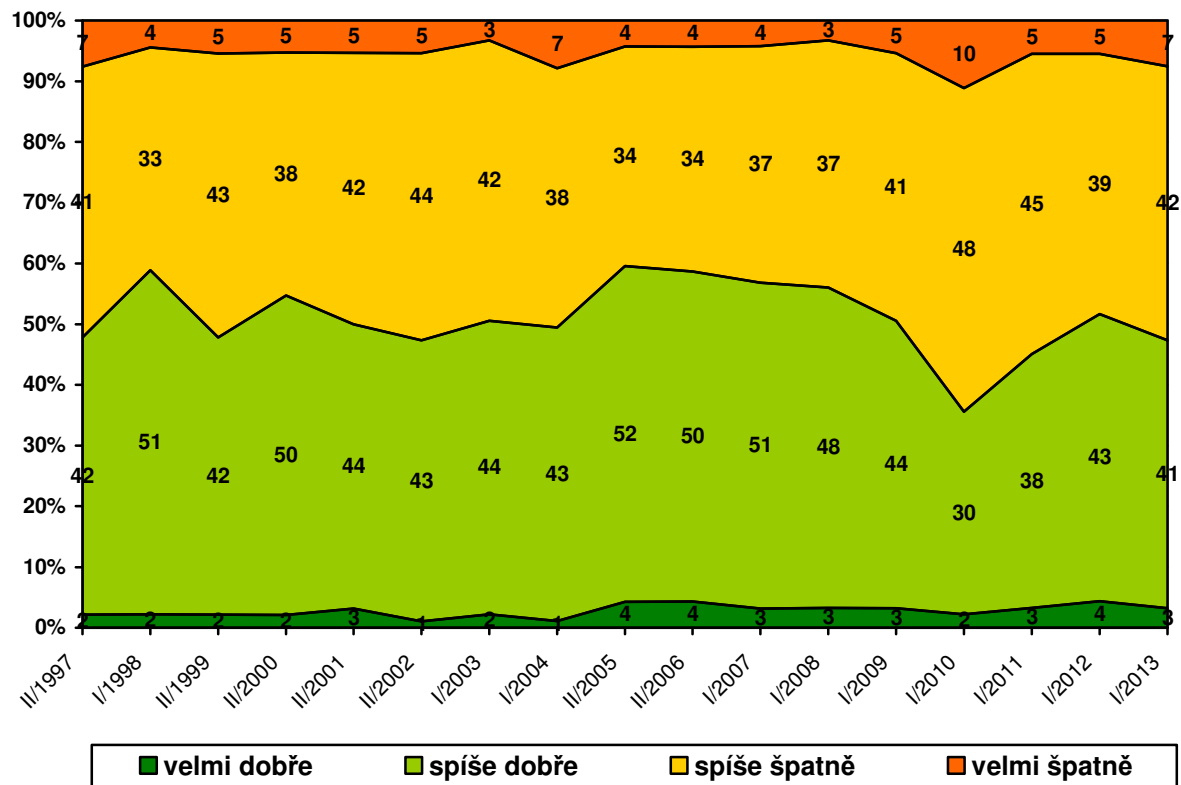
Graf 2c: Hodnocení hospodářské úrovně Maďarska

Pozn.: Dopočet do 100 % tvoří odpovědi „neví“.

Graf 2d: Hodnocení hospodářské úrovně Německa

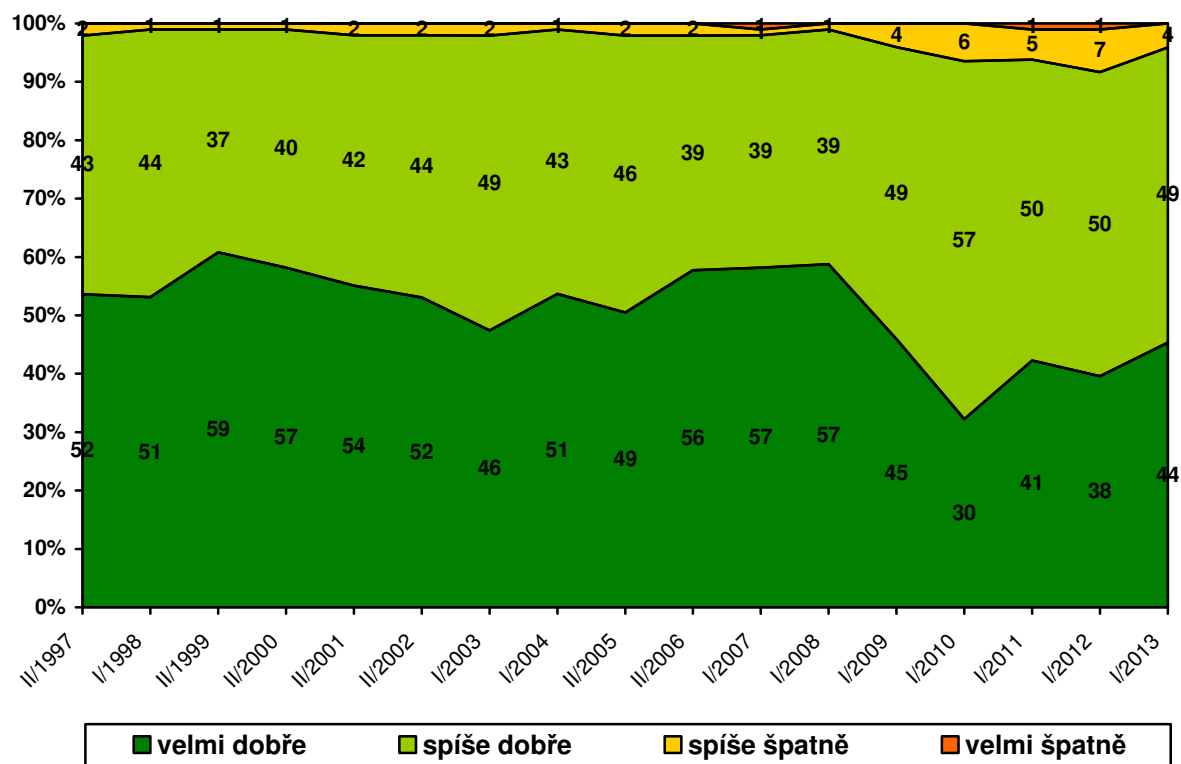
Pozn.: Dopočet do 100 % tvoří odpovědi „neví“.

Graf 2e: Hodnocení hospodářské úrovně Polska

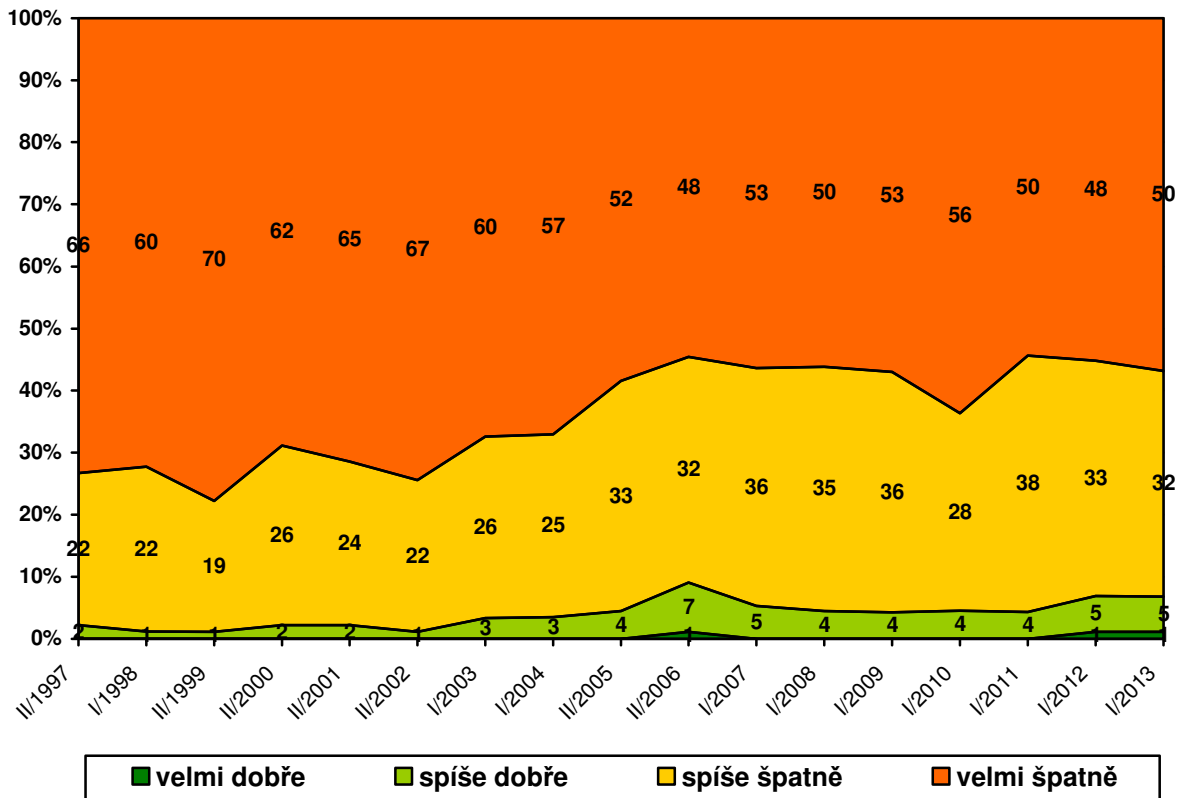

Pozn.: Dopočet do 100 % tvoří odpovědi „neví“.

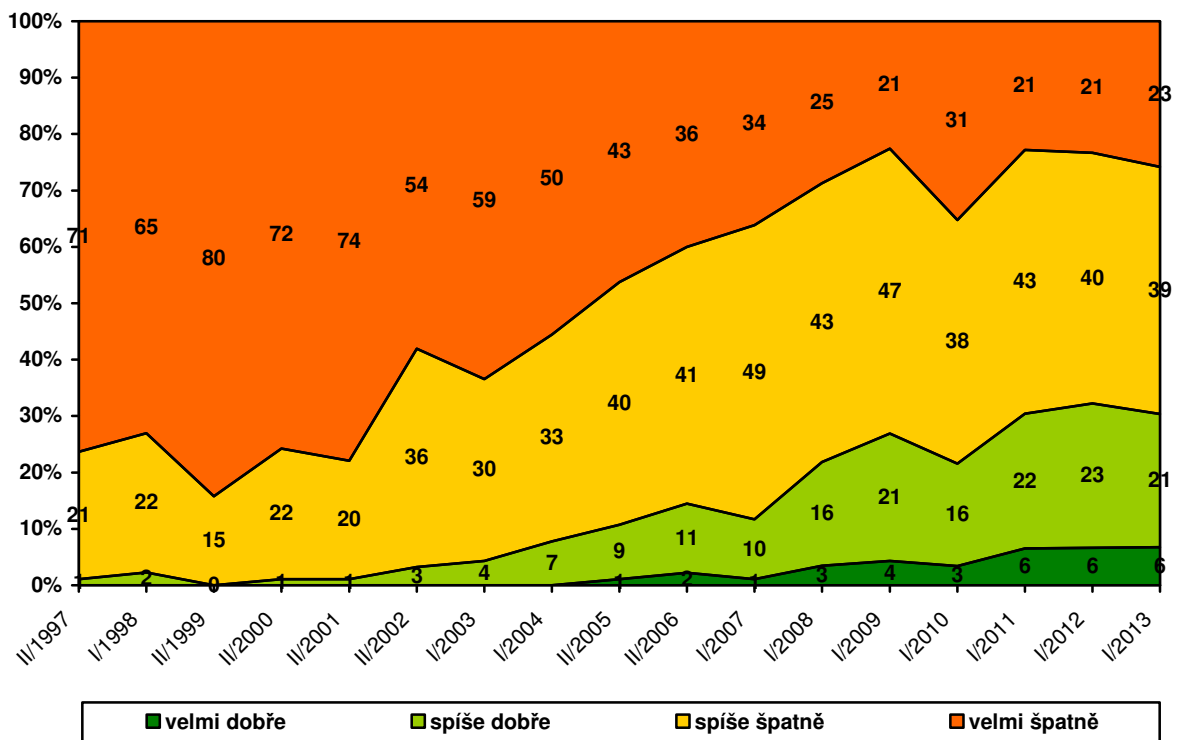
Graf 2f: Hodnocení hospodářské úrovně Rakouska

Pozn.: Dopočet do 100 % tvoří odpovědi „neví“.

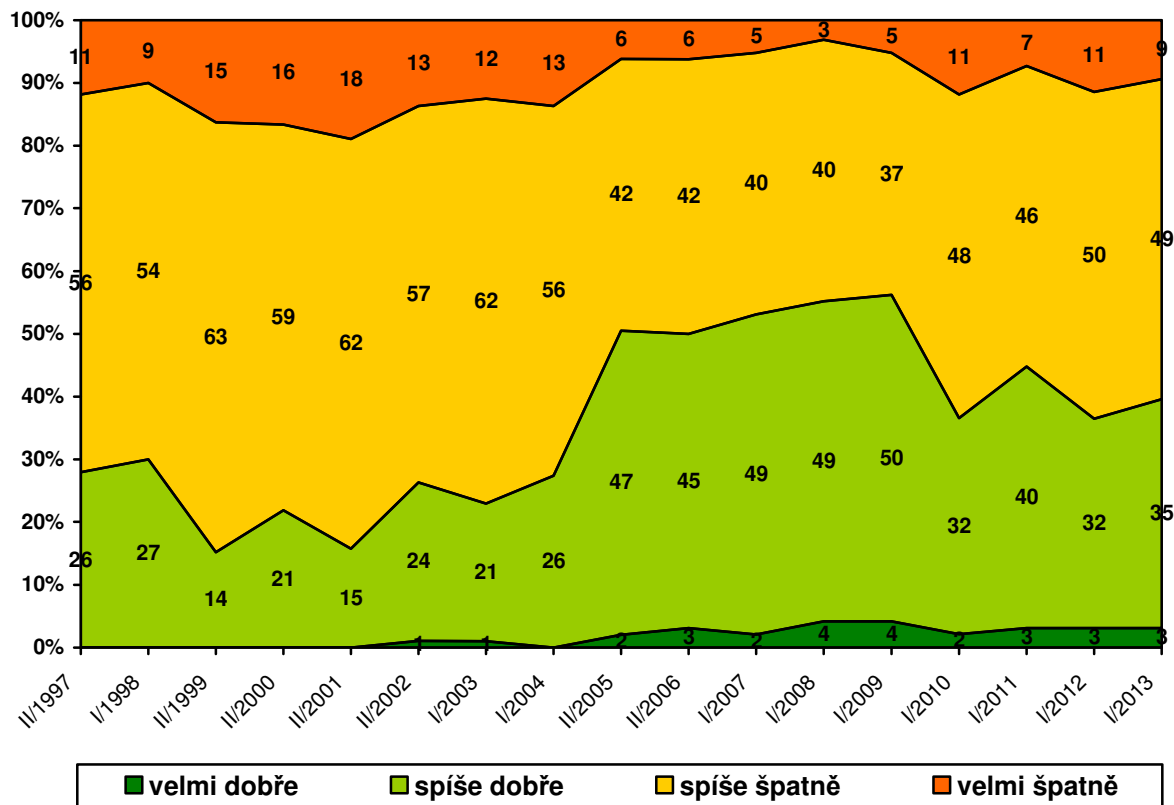
Graf 2g: Hodnocení hospodářské úrovně Rumunska

Pozn.: Dopočet do 100 % tvoří odpovědi „neví“.

Graf 2h: Hodnocení hospodářské úrovně Ruska

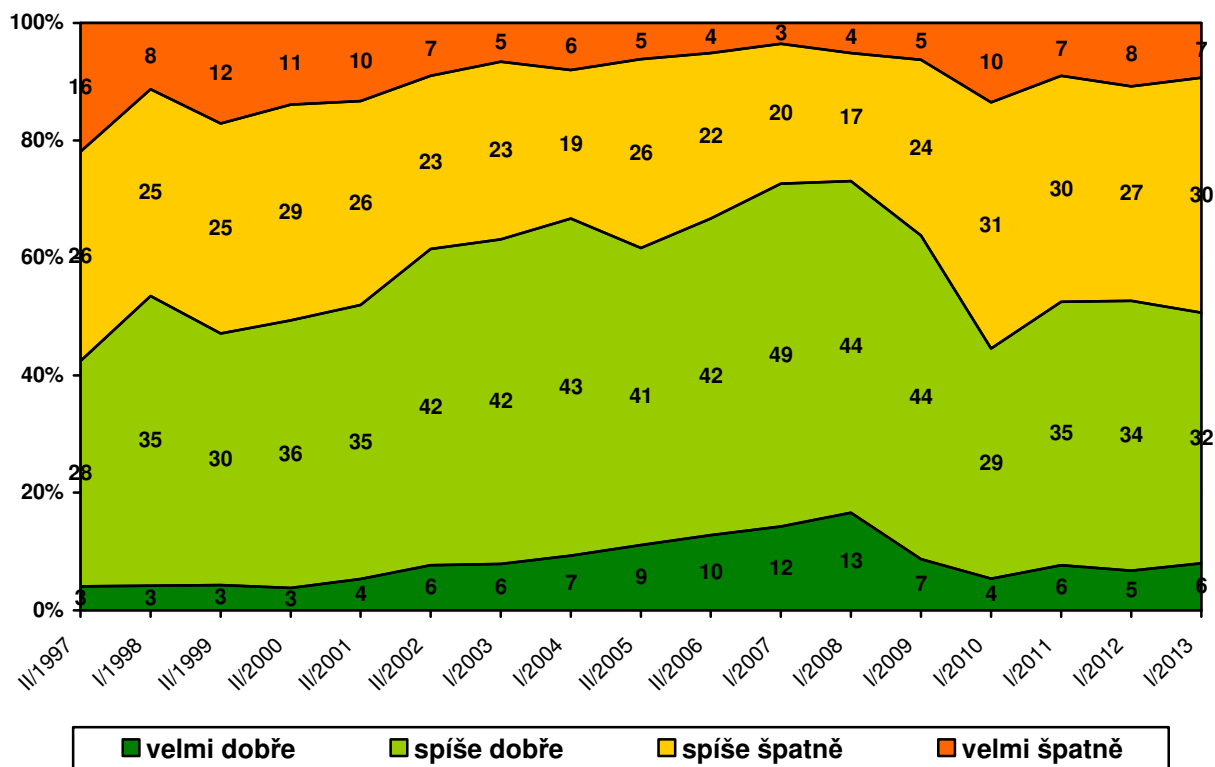
Pozn.: Dopočet do 100 % tvoří odpovědi „neví“.

Graf 2i: Hodnocení hospodářské úrovně Slovenska

Pozn.: Dopočet do 100 % tvoří odpovědi „neví“.

Graf 2j: Hodnocení hospodářské úrovně Slovinska

Pozn.: Dopočet do 100 % tvoří odpovědi „neví“.

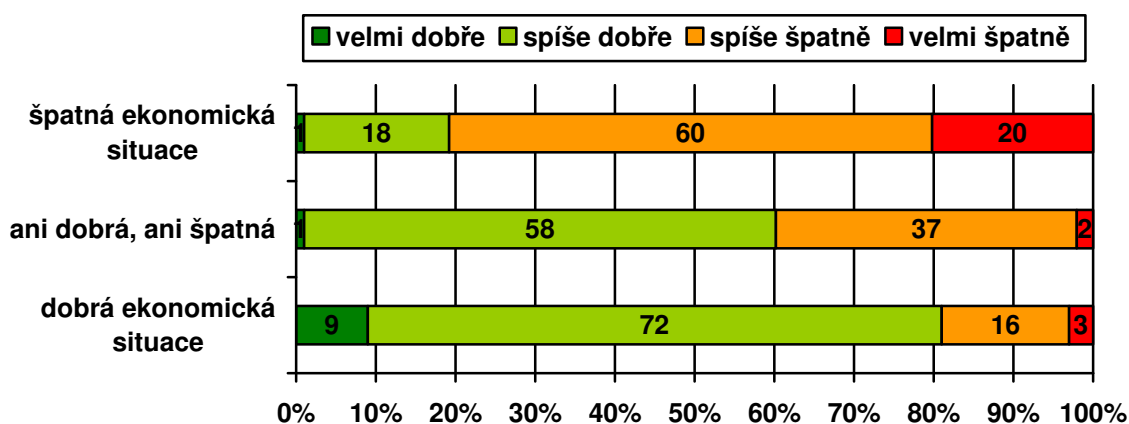

Z grafů 1 a 2a-j je patrné, že do hodnocení ekonomické úrovně prakticky všech sledovaných zemí se více či méně výrazně negativním způsobem promítla světová hospodářská krize, což se projevilo zejména v šetření uskutečněném na začátku roku 2010. Jistou výjimku v tomto ohledu tvořily pouze dvě nejhůře hodnocené země Rumunsko a Bulharsko, kde při silně kritickém hodnocení ekonomické úrovně, které soustavně zaznamenávaly výzkumy již od 90. let minulého století, nebyl pro nějaký výraznější negativní posun v hodnocení příliš velký prostor, přičemž u Bulharska, které se v hodnocení zejména v první polovině minulého desetiletí přeci jen postupně zvedalo, došlo k významnému propadu již v roce 2009, přičemž od té doby se hodnocení ekonomické úrovně Bulharska opět mírně zlepšilo. V aktuálním výzkumu jsme kromě již výše zmíněného zhoršení v případě České republiky zaznamenali jen málo statisticky významných změn oproti lednu 2012. Výjimku v tomto ohledu tvoří jen drobné zhoršení v případě Polska (nárůst celkového podílu negativního hodnocení o pět procentních bodů) a naopak určité zlepšení v případě Maďarska (pokles podílu hodnocení „velmi špatně“ o osm procentních bodů) a také Rakouska (nárůst podílu těch, kdo hodnotí ekonomickou úroveň Rakouska jako „velmi dobrou“ o šest procentních bodů). Dílčí změny u ostatních zemí nepřekročily hranici výběrové chyby a nelze je tudíž považovat za statisticky významné.

Podrobnější analýza ukázala, že hodnocení ekonomické úrovně ČR silně koreluje s hodnocením současné ekonomické situace² (viz graf 3). Optimismus v hodnocení ekonomické úrovně citelně narůstá také s deklarovanou životní úrovní (viz graf 4). Poněkud optimističtější se o ekonomické úrovni ČR vyjadřují studenti a z hlediska politické orientace ti, kdo se hlásí k pravici nebo k pravému středu, především pak stoupenci ODS a TOP 09, případně lidé důvěřující vládě. Naopak relativně pesimističtějšími ve svém hodnocení jsou nezaměstnaní, důchodci, respondenti hlásící se k levici, voliči KSČM, případně lidé, kteří by rozhodně nešli k volbám a kteří nepreferují žádnou stranu.

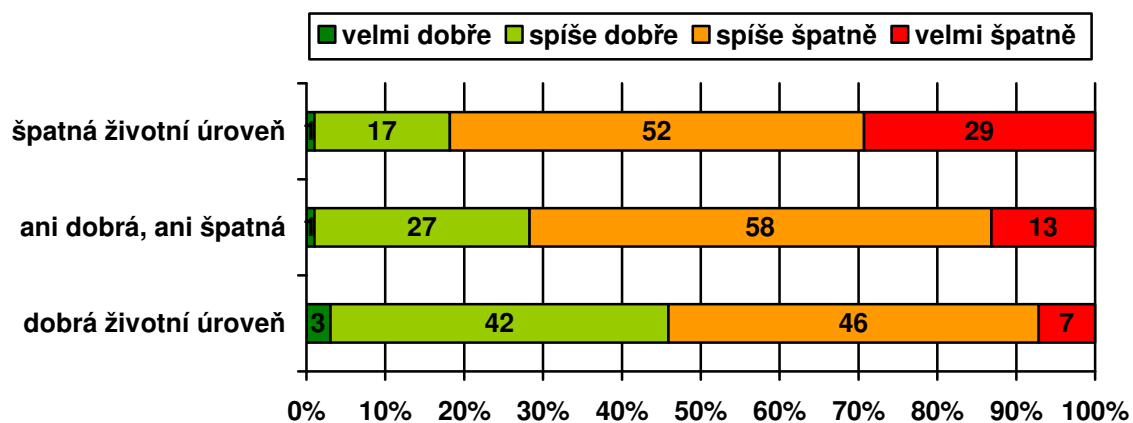
Graf 3: Hodnocení ekonomické úrovně ČR podle hodnocení současné ekonomické situace (%)

Pozn.: Dopočet do 100 % tvoří odpovědi „neví“, kategorie „dobrá ekonomická situace“ zahrnuje součet podílů „velmi dobrá“ a „dobrá“, kategorie „špatná ekonomická situace“ je součtem podílů „špatná“ a „velmi špatná“.

² Viz tiskovou zprávu CVVM „Občané o hospodářské situaci ČR a o životní úrovni svých domácností – leden 2013“ ze 4. února 2013.

Graf 4: Hodnocení ekonomické úrovně ČR podle hodnocení životní úrovně (%)

Pozn.: Dopočet do 100 % tvoří odpovědi „neví“, kategorie „dobrá životní úroveň“ zahrnuje součet podílů „velmi dobrá“ a „dobrá“, kategorie „špatná životní úroveň“ je součtem podílů „špatná“ a „velmi špatná“.